

Motion till riksdagen 2013/14:N358

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Det tilltagande globala konkurrenstrycket tvingar Sverige att snabbt ställa om till innovationsdriven och hållbar tillväxt. Det andra gör billigare och ibland bättre måste vi möta med högre kunskapsinnehåll, resurseffektivare produktion samt en produktion av varor och tjänster som utgår från våra samhällsutmaningar. Detta ställer krav på ett helhetstänkande och en strategisk näringspolitik. Vänsterpartiets näringspolitik återfinns såväl på flera utgiftsområden som på statsbudgetens inkomstsida. Här redogör vi för våra näringspolitiska förslag under utgiftsområde 24.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2014 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (V)
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 448 840	+100 000
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	612 313	+250 000
1:4 Tillväxtverket	262 109	
1:5 Näringslivsutveckling m.m.	634 772	+560 000

Fel! Okänt namn på

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (V)
1:8	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	223 450	+248 000
1:18	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	42 150	-42 150
2:3	Exportfrämjande verksamhet	243 889	+25 000
Nytt	Fri programvara		+10 000
Summa			+1 150 850

1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Vinnova har sedan 1994 i flera omgångar haft olika bransch- och samverkansprogram tillsammans med näringslivet och andra aktörer. Sedan en tid driver Vinnova, tillsammans med Energimyndigheten och Formas, särskilda Strategiska innovationsområden. Vi föreslår att de strategiska innovationsområdena ska inriktas mot följande tre övergripande samhällsutmaningar: (i) Klimatutmaningen (miljö och energi), (ii) Den växande åldrande befolkningen (hälsa och sjukvård) och (iii) Globaliseringen (konkurrenskraftig produktion, råvarutillgång). Delprojekt inom ramen för det sistnämnda området bör utgöras av samverkansprogram för gruvnäringen, mjukvaruindustrin och turistnäringen. Vi anslår 100 miljoner kronor för 2014 för detta ändamål.

1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.

Vänsterpartiet vill stärka industriforskningsinstitutens verksamhet, särskilt med inriktning mot miljöteknik och innovation. Deras arbete med demonstrationsanläggningar och testbäddar bör utvecklas. Därför förstärker vi statens finansiering av industriforskningsinstitutet, via Rise Holding AB, med 250 miljoner kronor under 2014.

1:5 Näringslivsutveckling m.m.

För ett dynamiskt näringsliv är en väl fungerande kapitalförsörjning av avgörande betydelse. Vi vill konsolidera de statliga insatserna på området genom att Innovationsbron, Almi Företagspartner AB och Inlandsinnovation förs ihop till en ny organisation med uppgift att stimulera kapitalförsörjningen i de riktigt tidiga faserna. Regeringen bör få i uppdrag att utreda formerna för en

sådan sammanslagning. Innan en sådan konsolidering har skett föreslår vi att Almi får ökade resurser för att tillhandahålla kapital i de tidiga faserna. Vi anslår 50 miljoner kronor under 2014 för detta ändamål.

På landsbygden kommer generationsväxlingen att leda till stora problem om inget görs för att underlätta för företagare att överföra sina verksamheter till unga entreprenörer. Almi har fått i uppdrag att informera och ge företag rådgivning angående generationsväxling. Riksdagen har fattat ett bra beslut i frågan, men Almi behöver en förstärkning för ändamålet några år framöver för att kunna fokusera särskilt på denna fråga. Vi anslår därför 10 miljoner kronor till Almi under 2014 för detta ändamål.

Klimatförändringarna som följer av utsläppen av koldioxid m.m. är vår tids största utmaning. För många privata aktörer är emellertid investeringar i miljö- och energiteknik för kapitalkrävande och riskabelt. Därtill är det privata riskkapitalet inriktat på snabb avkastning, vilket ofta inte är möjligt inom miljötekniken där tidshorizonten är lång. På senare tid har också det privata riskkapitalet flytt miljötekniksektorn i Sverige. Det finns således behov av marknadskompletterande finansiering i detta segment. Vänsterpartiet föreslår därför att 500 miljoner kronor per år avsätts under en sexårsperiod till en miljöteknikfond. Inriktningen ska vara hållbar industriell utveckling med inriktning mot minskad resursanvändning och energiförbrukning. Fokus ska ligga på kommersialisering av forskningsresultat. Innan en konsolidering av de statliga insatserna på kapitalförsörjningsområdet har kommit till stånd föreslår vi att Almi Företagspartner administrerar fonden och att Almi och Energimyndigheten får i uppdrag att ta fram mer precisa kriterierna för användningen av fonden.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 560 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Sverige är ett mycket attraktivt land för mineralprospektörer. I Sverige är dock ersättning till staten och fastighetsägare mycket liten i en internationell jämförelse. Den uppgår till endast 2 promille av det beräknade värdet av de mineral som omfattas av koncessionen (dvs. av staten tilldelad rätt att bedriva verksamhet) och som har brutits.

Vänsterpartiet föreslår att mineralersättningen höjs från dagens 2 promille till 10 procent. Baserat på 2012 års avgiftsunderlag (värdet av koncessionsmaterial) skulle en sådan avgift inbringa 257 miljoner kronor. Vårt förslag innebär att vi ändrar fördelningen på mineralersättningen så att 5 procent går tillbaka till fastighetsägarna och 95 procent till staten. Det skulle innebära att berörda fastighetsägare får 14 miljoner kronor och staten 243 miljoner kronor. Inkomsterna från den höjda mineralavgiften ska enligt vårt förslag finansiera en gruvfond för olika typer av investeringar i gruvregionerna. Gruvfonden ska

Fel! Okänt namn på

administreras av Sveriges geologiska undersökning (SGU), som är expertmyndighet för frågor om berg, jord och grundvatten. Inkomsterna från den höjda mineralavgiften ska också finansiera utökade arbetsuppgifter för SGU, vilka vi redogör för i vår motion om gruvnäringen 2013/14:N226. Vi tillför även SGU resurser för att administrera gruvfonden. Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 248 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

1:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.

Detta anslag används i huvudsak till konsulttjänster som syftar till att sälja ut statliga företag. Eftersom vi inte står bakom regeringens utförsäljningsplaner avvisar vi detta anslag. Vänsterpartiet föreslår därför en minskning av anslaget med 42 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

2:3 Exportfrämjande verksamhet

För småföretag och medelstora företag som vill växa är exportmarknaden många gånger svåråtkomlig. Företagen saknar ofta de verktyg som behövs för att ta sig ut på mässor i utlandet, till enskilda företag och länder. För att åstadkomma detta bör Business Swedens (f.d. Exportrådet och Invest in Sweden) verksamhet förstärkas. Möjligheten till ökad aktivitet för de regionala exportrådgivarna måste stärkas över hela landet. Utbildningen av exportsäljare på universitet och högskolor måste förbättras.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 25 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

Nytt anslag: Fri programvara

Användningen av fri programvara och öppna standarder skulle kunna betyda mycket för omställningen till ett hållbart samhälle. Bland annat kan den typiska användningstiden för hårdvara bli längre, vilket skulle bidra till att minska problemet med elektronikskrot. Framför allt har det stor betydelse för takten i utvecklandet av den mjukvaruberoende miljötekniken och möjligheterna att använda den fritt världen över. Precis som med forskning utvecklas programvara vanligtvis betydligt effektivare i fria och transparenta samarbetsformer. Fri programvara bidrar också till att bryta mjukvarujättarnas makt och öka it-kompetensen.

Fel! Okänt namn på

En ökad kompetens hos privatpersoner, myndigheter och företag ökar möjligheten att använda fria program. Därmed ökar också möjligheten att välja bort de företag som i dag har så gott som monopol på mjukvara till datorer. Vi vill införa en svensk motsvarighet till Norges nationella kompetenscenter för fri programvara. Det centret hjälper såväl den offentliga sektorn som företag och andra att gå över till fri programvara, bl.a. i syfte att spara pengar och öka konkurrensen i mjukvarubranschen. För detta ändamål anslår vi 50 miljoner kronor över tre år. För 2014 anslår vi 10 miljoner kronor.

Stockholm den 3 oktober 2013

Jonas Sjöstedt (V)

Torbjörn Björlund (V)

Hans Linde (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Siv Holma (V)

Eva Olofsson (V)

Kent Persson (V)